

899.562.1 (08)

հ - 712

օվ. չաշանիմցունու սանելունուն
տօնունուն սանելունուն շնուզերսունուն

Եղանակնուն պայմանուն

մերած գրությունուն մյ ռուսական

“Ծանոթություն մամանուն” անտրությունուն լուսատա
օնքերությունուն սատուն

10.01.01. յարտադրություն լուսատագուն

ազգությունուն
լուսատագուն մելությունուն կանունուն
սամայունուն եարունուն մուսականուն

տօնունուն
1999

ნამრომი შესრულებულია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილის სახელმწიფო უნივერსიტეტის არმქოლოგიის კათედრაზე

სამეცნიერო ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი,
ხელმძღვანელი: პროფესორი ე. დოჩინაშვილი

ექსპერტი: ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი რ. სირაძე

ოფიციალური ოპონენტები: 1. ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი გ. ფარულავა
2. ფილოლოგიურ მეცნიერებათა კანდიდატი,
თ. ცქიფიშვილი

წამყვანი ორგანიზაცია: საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის კ.
კაკელიძის სახელობის ხელნაწერთა
ინსტიტუტი

დისერტაციის დაცვა შედგება 1999 წლის 21 მაის, 13 საათშე, ივ.
ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
არსებულ P.10.01.CN.2 სადისერტაციო საბჭოს სხდომაზე

მისამართი: ვ80028, თბილისი, ილტავჭავაძის გამზ. № 1
დისერტაციის გაცემისა შემდებარება თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში
აკტორული დაიგზავნა 1999 წლის 16 მარტს

სადისერტაციო საბჭოს სწავლული მდივანი,
ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ე. გაბიძე

ნამრომის გოგაღი დახასიათება

თემის აქტუალუბა. ქართული კლასიკური ლიტერატურის გარიერაებე
შექმნილი უკვდავი ძეგლი “შეშანიკის წამება” დღესაც პირველქმნილი
ხიბლითა და სიცოცხლით იზიდავს ჩვენს ყურადღებას. მასში
დაუწევებულია ქართული შემოქმედებითი სულის უშრედი მაღა და
ენერგია. თანამედროვისა და თანადამზვდურის - იაკობ ცურგაველის
ერთი დიდი დირსებაა თხზულების მოქმედ პირთა სულიერ სამყაროში
წვდომის იშვიათი უნარი. იგი მოქმედ პირთა გრძნობებს, განცდებს,
მოქმედებებს დიდი ფილოლოგიური სისტემით გვისურათხატებს.
“წამების” მხატვრულ სახეთა სისტემის შექმნაში ავტორი იყენებს
ენობრივ ანთოპოლოგიურ ერთეულებს, რომლებშიც ცნობილი დამკინობები დამახასიათებელი კლასიკური ფილოლოგიური ცოდნა,
რისი ნიმუშიც, ჩვენი აბრით, არის ცნობილი ფრაგმა “დედათა ბუნების
იწროების” შესახებ. პიროვნების გარკვეული ფილოლოგიური
მდგომარეობის ძველი ხედვა, ვფიქრობთ, თხზულების შეფასების
უმნიშვნელოვანესი ასპექტია, რომლის გააჩრების ცდაც მოცემულია
ჩვენს ნაშრომში. სწორი წაკითხვა და შეფასება “წამების” მოცემული
ადგილისა, ჩვენი რწმენით, ენათმეცნიერული და ფილოლოგიური
ცოდნის ერთობლივი მაღისხმევის გარეშე შეუძლებელია, რაც
ტექსტოლოგიური ანალიზის სწორ და მყარ საფუძველზე გვაყენებს.
ასეთი სამუშაოს ჩატარება აუცილებელია, რადგან “წამების” ამ
ადგილის შესახებ საპირისპირო თვალსაზრისები არსებობს
სამეცნიერო ლიტერატურაში. ათწლეულების მანძილზე /40-იანი წწ-
დან/ საშუალო სკოლაში “წამების” ცნობილ ფრაგმას - “დედათა ბუნება
იწრო არს” არასწორი ინგერპრეტაციით ასწავლიდნენ. გარკვეული
პერიოდიდან სამეცნიერო ლიტერატურაში და სასკოლო
ქრესტომათიაში სხვა გაგებამ იჩინა თავი. სახელმძღვანელობიდან
ამოიღეს ძველი გააზრება, ახალი განმარტება კი არ შეუტანიათ.
ამასთან, დამხმარე სახელმძღვანელოები იმეორებენ ძველ
შეხედულებას, თუმცა სხვადასხვა პუბლიკაციები სხვაგვარ ახსნასაც არ
ტოვებენ უყურადღებოდ. სასკოლო სახელმძღვანელოთა ასეთი
გაუკვევლობა არაფრით არ არის გამართლებული. ვფიქრობთ, თემის